

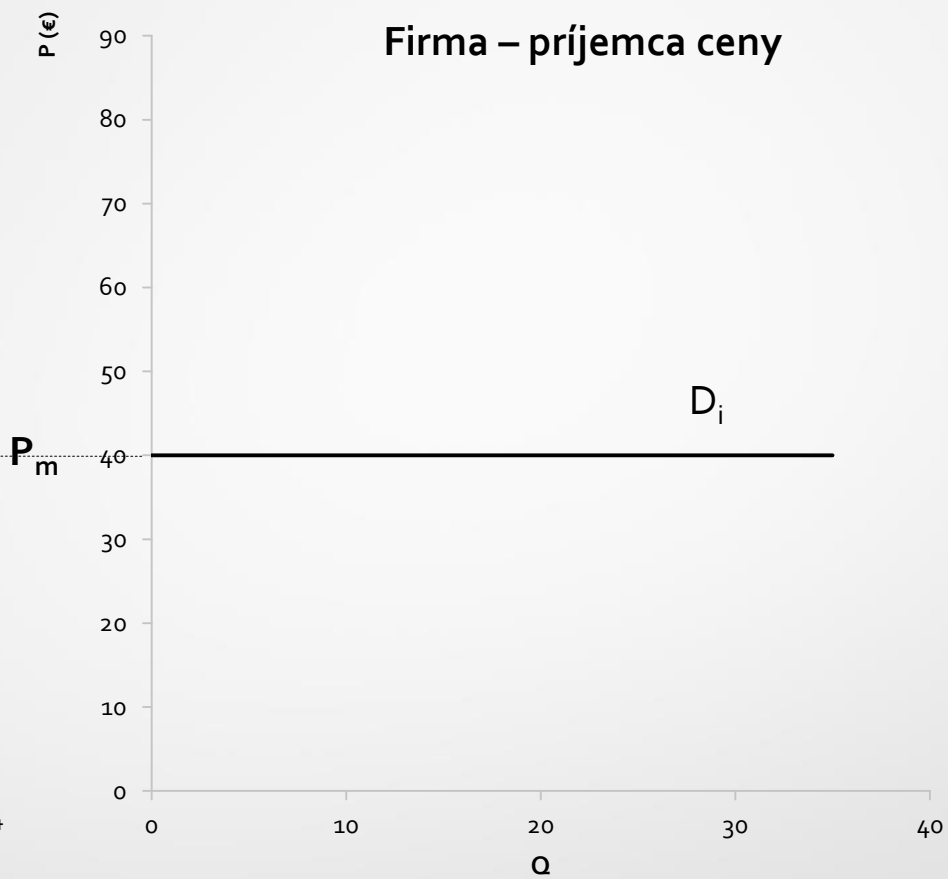
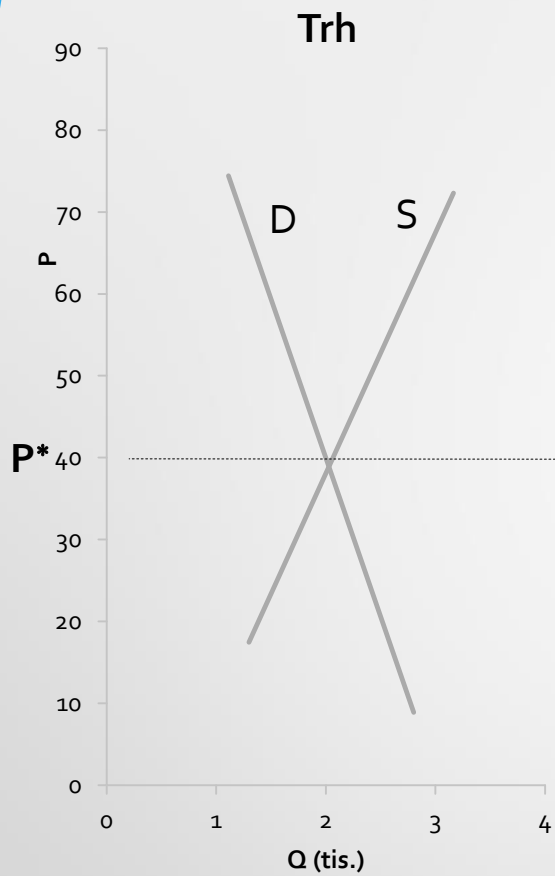

PODNIKANIE V TRHOVOM PROSTREDÍ

Prednáška 3

Podnikanie na dokonale konkurenčnom trhu

- Ceny sú určované interakciou trhového dopytu a trhovej ponuky.
- Krivka trhového dopytu je **klesajúca**.
- Krivka individuálneho dopytu, ktorou sa riadi jednotlivá firma je **horizontálna**.

Cenová elasticita dopytu

- Meradlo toho, ako citlivo reagujú kupujúci na zmenu ceny statku.

Cenová elasticita dopytu

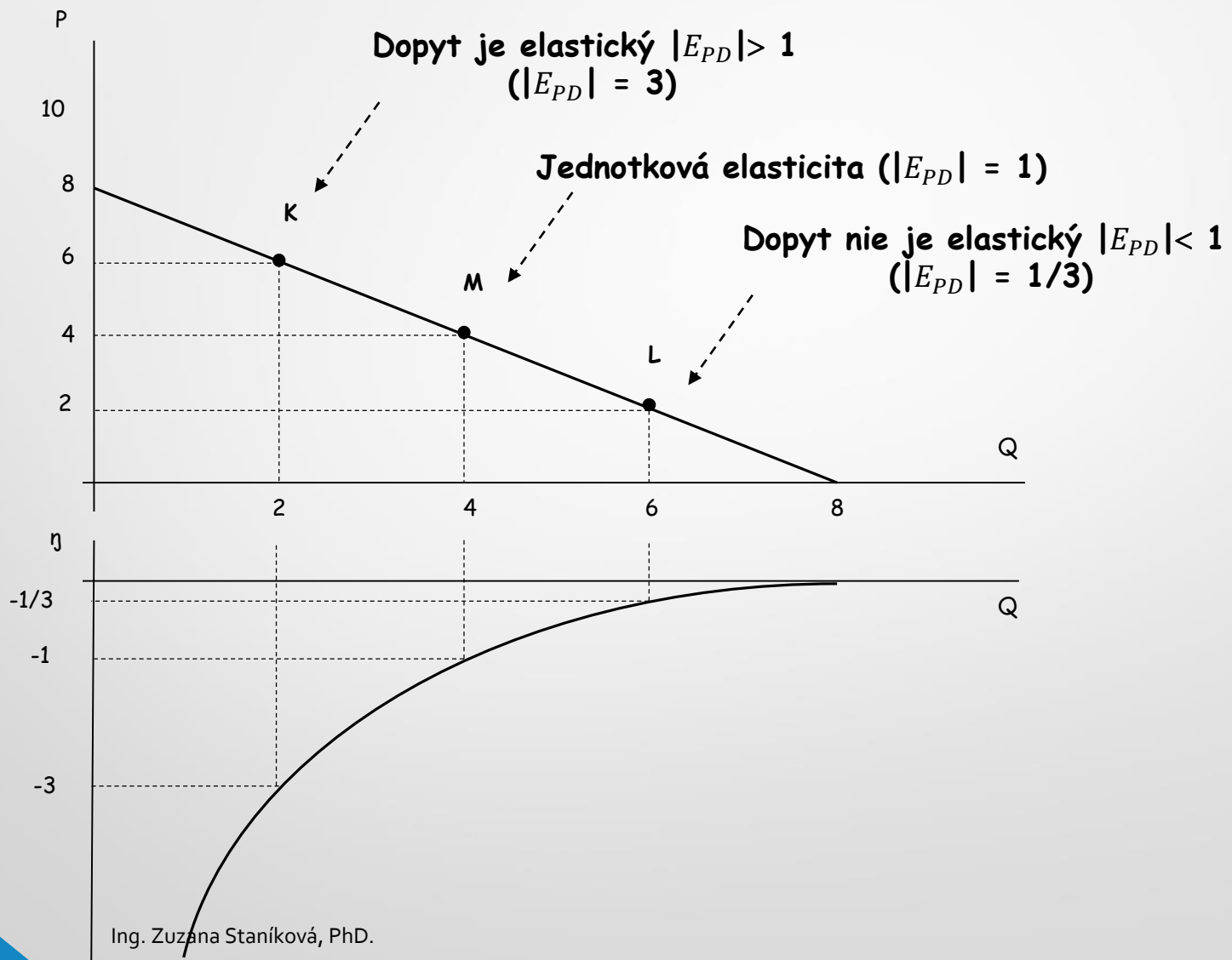
$$E_{PD} = \frac{\textit{proporcionálna (percentuálna) zmena dopytovaného množstva}}{\textit{proporcionálna (percentuálna) zmena ceny}}$$

Cenová elasticita dopytu

- je vždy záporná (alebo nulová: na priesečníku DD s x-ovou osou)
- **Tri kategórie cenovej elasticity:**

Cenová elasticita dopytu lineárnej krivky dopytu

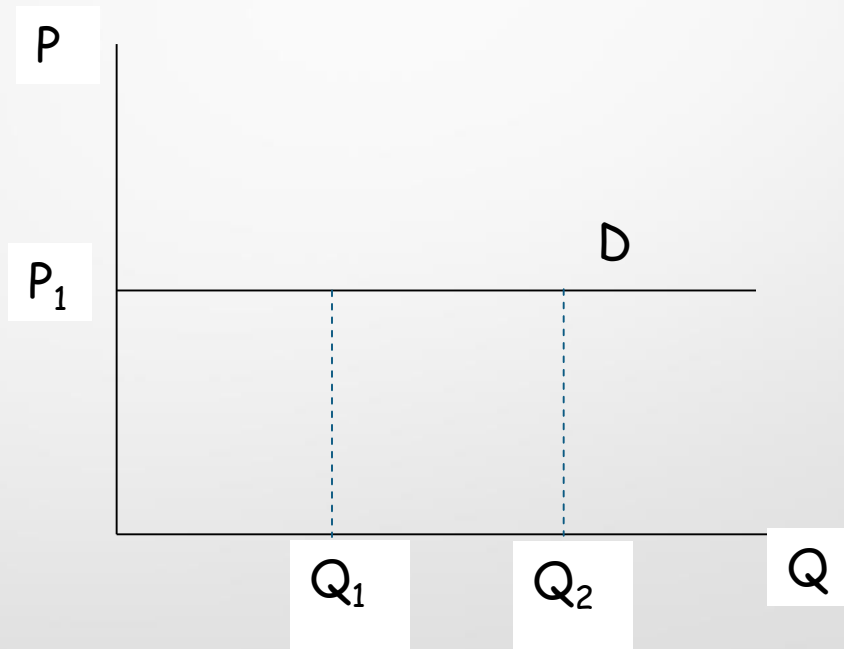
Determinanty cenovej elasticity dopytu

- Počet a dostupnosť substitučných statkov
- Podiel na rozpočte
- Čas

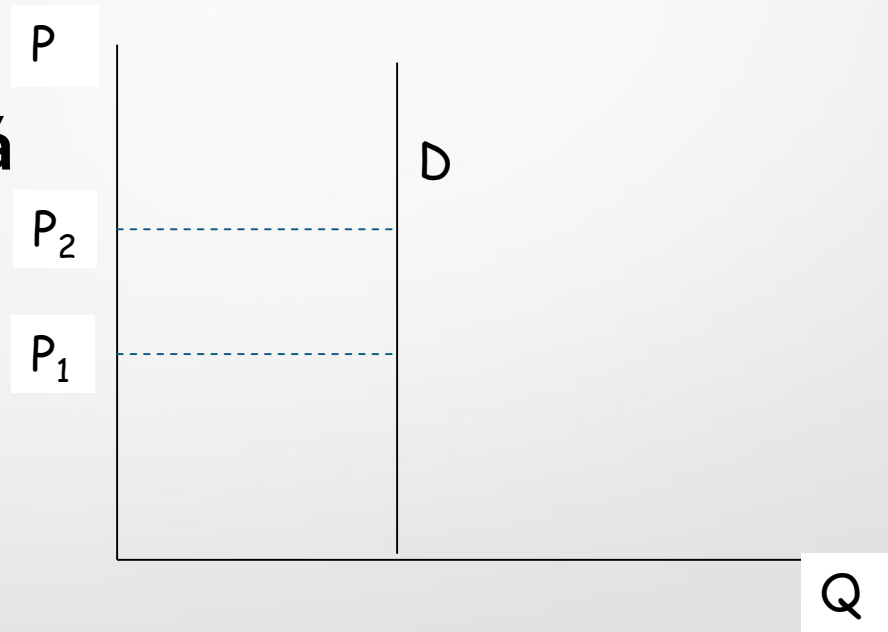
Extrémne prípady cenovej elasticity dopytu

- dokonale elastická krivka dopytu
- $|E_{PD}| = \infty$

- dokonale neelastická
krivka dopytu

- $|E_{PD}| = 0$

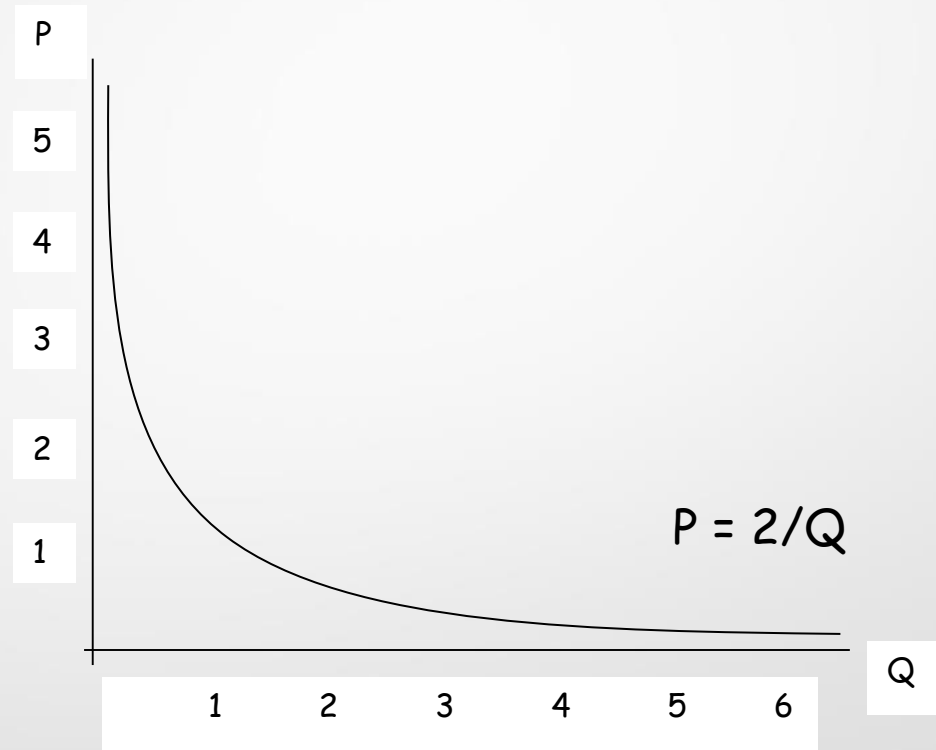
Dopytová krivka s konštantnou cenovou elasticitou

- Má tvar

$$P = \frac{k}{Q^{\eta}}$$

kde k a η (eta) sú kladné čísla
a určujú presný tvar
a polohu konkrétnej krivky.

Pre $k=2$ a $\eta=1$ je $P=2/Q$

Význam cenovej elasticity dopytu pre obchodné rozhodovanie

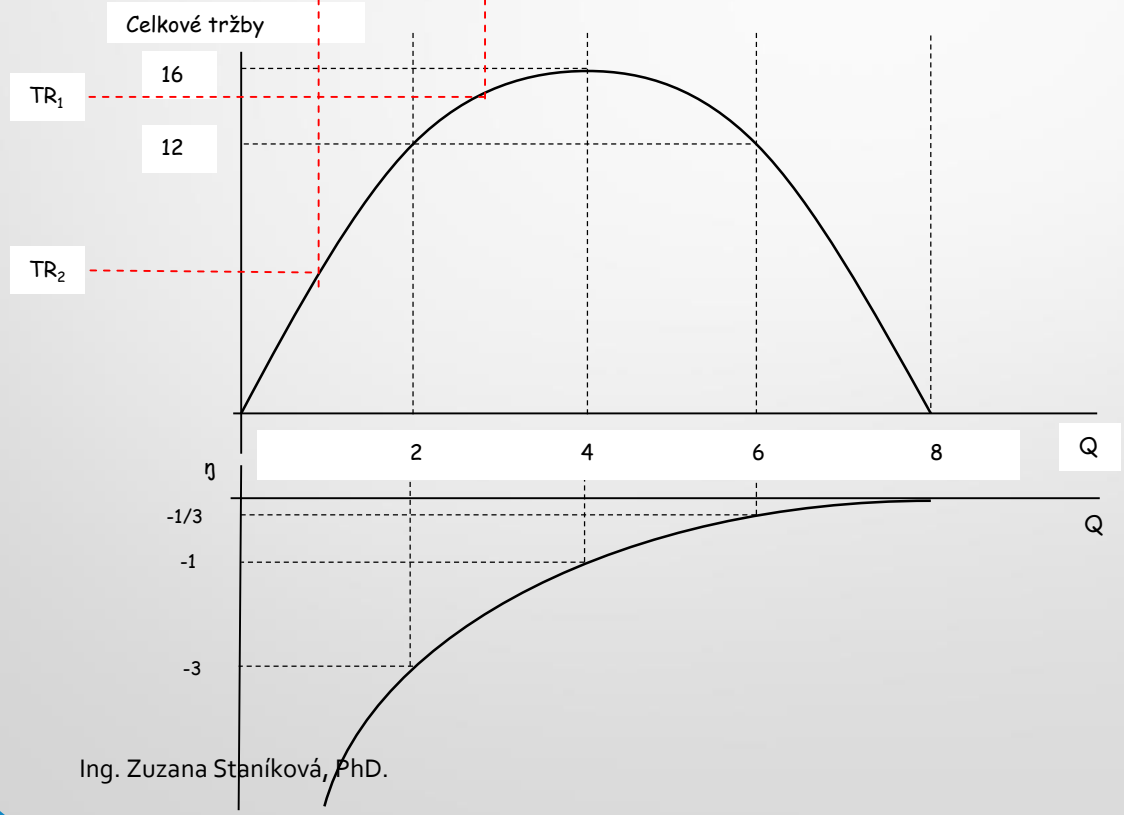
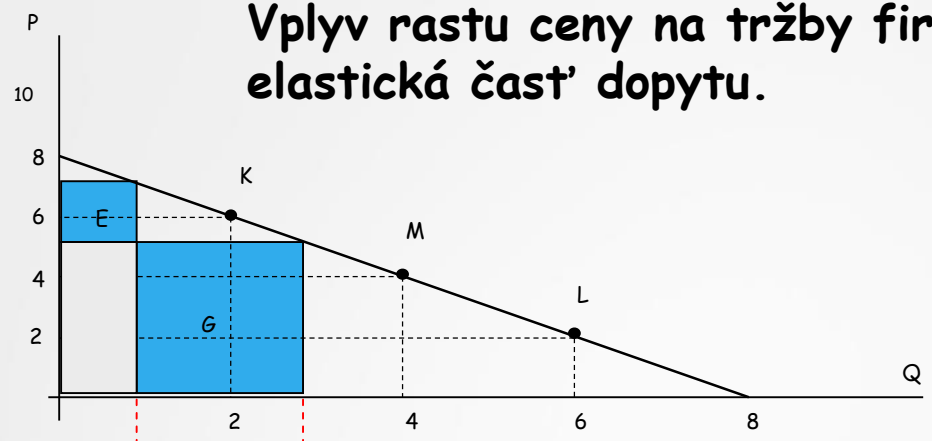
- *Celkové tržby z predaja:*

$$TR = P \times Q$$

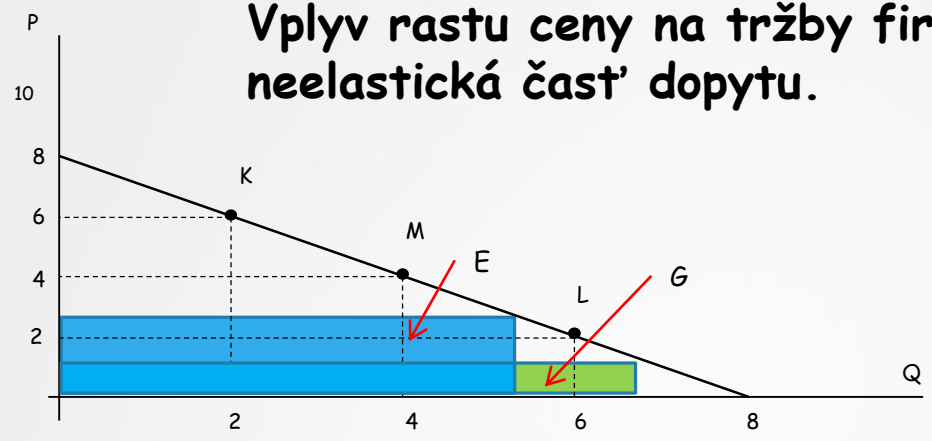
Predpokladajme, že firma chce zvýšiť svoje celkové tržby. Čo by mala spraviť? Mala by zvýšiť alebo znížiť cenu produktu?

Odpoveď závisí od cenovej elasticity dopytu.

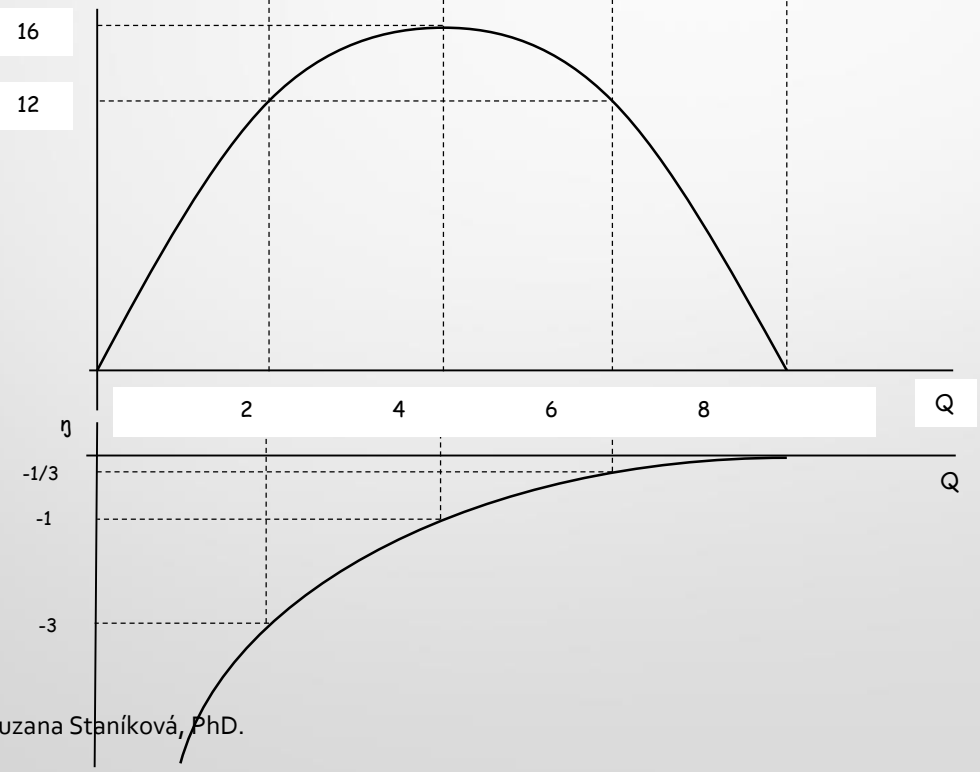
Vplyv rastu ceny na tržby firmy - elastická časť dopytu.

Vplyv rastu ceny na tržby firmy - neelastická časť dopytu.

Celkové tržby (TR)

- Elastická časť D :
  - Zvýšenie ceny spôsobí zníženie celkových tržieb.
- Neelastická časť D:
  - Zvýšenie ceny spôsobí zvýšenie celkových tržieb.
- Jednotkovo elastický D:
  - Celkové tržby spotrebiteľov sú maximálne.

Meranie cenovej elasticity

- Cenová elasticita v bode lineárnej krivky dopytu

$$E_{PD} = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta P}{P}} = \frac{P \Delta Q}{Q \Delta P} = \frac{P}{Q} \frac{1}{\text{smernica dopytu}}$$

Iné typy elasticity

- Príjmová elasticita dopytu
- Krížová elasticita dopytu
- Cenová elasticita ponuky

Príjmová elasticita dopytu

$$E_{YD} = \frac{\text{proporcionálna (percentuálna) zmena dopytovaného množstva}}{\text{proporcionálna (percentuálna) zmena príjmu}}$$

Príjmová elasticita dopytu

- Je odlišná pre
  - Normálne statky
  - Luxusné statky
  - Inferiórne statky

Křížová elasticita dopytu

$$C_{YD} = \frac{\text{proporcionálna (percentuálna) zmena dopytovaného množstva statku A}}{\text{proporcionálna (percentuálna) zmena ceny statku B}}$$

- Ak X a Z sú komplementy potom $E_{XZ} < 0$
- Ak X a Z sú substitúty potom $E_{XZ} > 0$

Cenová elasticita ponuky

$$E_{PS} = \frac{\textit{proporcionálna (percentuálna) zmena ponúkaného množstva}}{\textit{proporcionálna (percentuálna) zmena ceny}}$$

Determinanty cenovej elasticity ponuky

- Výrobné náklady
- Čas
  - Aktuálne časové obdobie
  - Krátke časové obdobie
  - Dlhé časové obdobie

Adaptácie trhov v rôznych časových dimenziách

- Elasticita sa mení v závislosti od uvažovaného časového obdobia.
- Dôvod:
  - výrobcovia a spotrebitelia potrebujú čas na reakciu na zmenu ceny. Čím dlhšie je časové obdobie, tým väčšia je odozva, a tým aj väčšia elasticita ponuky a dopytu.